

ארליך יצחק

ארליק, צחק.

ניאז ב 10 באוגוסט 1927.

גאריק נפילה: 18 ביולי 1948.

יצחק...

ארליך יצחק נולד ב-10 באוגוסט 1927 .
ליוסף ויפה ארליך.

היה ילד שקט מאוד ולא הרבה בדיבורים .
כאשר היה אמור לעלות לכיתה א, ההערכה
היתה שאינו מוכן עוד לבית- הספר, אך בכל
זאת עלה לבית- הספר "חביב" בראשל"צ,
ואפילו היה תלמיד מצטיין.

אחרי בר- המצווה החליט להיות דתי והקפיד
על כשרות.

... נצוררים

כשסיים את בית- הספר היסודי התבלט
בכשרונותיו. והתמזתו בלימודים ורצה להמשיך
בתיכון עיוני. אך באותה תקופה לא היה
תיכון עיוני בראשון, אז היה צורך לנסוע
לת"א. אך דבר זה לא התאפשר בגלל
שאחותו, שרה, למדה בסמינר בת"א, ולשלוח
2 ילדים לא היה באפשרותם של ההורים, לכן
התחיל ללמוד בבית- ספר מקצועי ע"ש מכס-
פיין כדי שיהיה לו מקצוע.

בגרות ...

יצחק סיים את לימודיו בבית-ספר מכס -
פיין ועבד במסגרות, אך לא מצא סיפוק
בעבודה זו, אז החל את לימודיו בסמינר
למורים בגבעת השלושה וסיים בהצטיינות.
משם נשלח למחנה אולגה ששם קלטו עולים
שבאו והתגיסו, ויצחק לימד עברית.

באותה תקופה התמסר כולו לנוער
העובד.

יצחק התיחס ברצינות לנועה בארץ מבחינה
פוליטית וחינוכית, גישתו לכל דבר היתה
מלווה בחשיבה מעמיקה -
בפסח תש"ח לא עבר להוראה, אלא התגייס
מייד לצבא הגנה לישראל.

מנעוריו היה חבר בהגנה ובגדני"ע. (גדני"ע -
גדודי נוער לחינוך טרום צבאי ולהכנה בשירות
בצה"ל.

ראשיתם ב- 1936.)

כשיצחק הודיע למשפחתו, שהוא עוזב את
"אולגה" ומתגייס לפלמ"ח, היה ויכוח קשה
מאוד בין יצחק ואחיו אהרון.

אחיו אהרון אמר: "לא די באח אחד בחיל
הלוחם?"

(אהרון היה בגבעתי) , אך דבר לא עזר,
ולמחרת נסע והתגייס לפלמ"ח.

הקדשתה של חברתו רותי:

ליצחק היתה חברה קראו לה רותי בהספד
הזכירה רותי, שיצחק הוא זה שהעלה את
הרוח בחברה, הוא שעודד כשהיה צריך.

מהספדה:

" איציק, כה צעיר, פקח וער היית, מה אומר
עוד עליך ועוד כה קשה, כה קשה לומר..."
בהספד גם הזכירה את התלהבותו מפעולותיו,
ואיך רצה לראות את השכר לפעולותיו.

יצחק ואשתו

בפלמח . . .

תפקידו הראשון היה קצין תרבות ובמשך התקופה הזאת הוא פעל כהלכה, פעולתו הראשונה היתה לארגן מסיבה לרגל ד שנות פלמ"ח. (פלמ"ח - פלוגות מחץ, כוח המחץ המגויס של"ההגנה" , מימי מלחמת העולם השנייה ועד מלחמת העצמאות, הפלמ"ח פעל בתקופה מכריעה לישוב היהודי בארץ ישראל.) את המשימה עבר בהצלחה מרובה. בתקופת אימוניו הוא שימש כמורה לעברית לאנשי גח"ל. יצחק השתתף בהתקפה על אשדוד, במכתב שכתב להוריו ב-20.4.48 הוא סיפר על הקושי והפחד כשמאות כדורי אש חלפו לא רחוק ממנו, הוא סיפר על הכישלון ושהוא היה בין 30 החילים האחרונים שנשארו בחיים.

יצחק השתתף גם בהגנה (הגנה - אירגון צבאי
מחתרתי של יהודי ארץ ישראל בתקופת
המנדט הבריטי, נוסד בוועידת "אחדות
העבודה" בכינרת ב-כ"ח בסיוון תר"ף ב-
12.6.1920, נקרא גם "הארגון" ו"השורה").

הקרב האחרון

יצחק השתייך לחטיבת הנגב. ב 18.7.48 יצא
עם יחידתו להתקפה על משלטי חוליקאת -
למרות ששמש קצין חינוך של גדודו. הפעולה
כשלה והוא נהרג עם כ-20 מחבריו.
פריצת הדרך לנגב החלה ב-15.10 לאחר
שהמצרים הפרו את ההפוגה השניה בכך
שתקפו שיירה של צה"ל ומונעו משלוח אספקה
לנגב.

אחרי שנפלו משלטי הצומת ב-20.10 הושלם
כיבוש משלטי חוליקאת והדרך לנגב נפרצה.
ורק אז ב-6.12 נתגלה קבר הלוחמים של יצחק
וחבריו וב-26.6.50 הועברו לכפר ורבורג שם
הם קבורים.

הוריו זכו לראותו בפעם האחרונה בדרכו עם
גדודו לנגב שחנה בראשון כמה שעות. איציק
יצר איתם קשר והם באו לראותו. הוא ירד עם
גדודו לנגב, לדרכו ממנה לא חזר עוד.

מלחמת השחרור - מלחמה

שבה נלחמו על עצמאות המדינה של עם
ישראל בשנים 1947-1948. מלחמה זו היתה
נגד ערבי ארץ ישראל ונגד צבאותיהם
הסדירים של מדינות ערב שפלשו לארץ
ישראל.

המלחמה היזמנית.

יצחק ארליך - עקרונותיו

"מלחמה וקרב הם תהליך של בזבז כוחות
גופניים ונפשיים" מתוך מאמר שכתב החיים
מלחמה או אידיליה?"

"צרת ישראל בגולה צריכה להזכיר לנו את
הבעיה הזאת שורש הרע והוא היותנו מיעוט"
מתוך מכתב שכתב ב-6.6.44

"האם אתם יודעים כבר מהו המושג ציונות?
כאשר אומרים ציונות מתכוונים לפרזות
פטריוטיות" מתוך מאמר שכתב ב-13.4.48

"אני גאה לשאת את השם של מגיני הנגב"
מתוך מכתב שכתב ב-13.4.48

"אינכם יכולים לתאר לעצמכם את גבורת אנשי
הנגב, נקודות בודדות במרחבים גדולים ועז
רב" מתוך מכתב שכתב ב-13.4.48

"איש צבא אני ולכל מצב הנני מסתגל" מתוך
מכתב שכתב ב-2.7.48

20.4.48

לאבא ואמא שלום רב!

אני כותב לכם עכשו סבאר טוביה לאחר שהתרחצתי אכלתי
 וסתכונן לנוח. אסור לספר סודות צבאיים גם לא רצוי.
 אבל אתסול הייתי בהתקפה על אשדוד שלא הצליחה ביותר.
 החברים עברו יפה מאוד אבל אחרנו כסקצת ואור הינם
 הפריע לנו כך שנאלצנו לחזור ובדרך רסקו בנו כראוי
 היו לנו הרבה נסבעים אני נשארתי כין ה-30 האחרונים
 והרצתי הרבה כדורים באויב כמה שיכולתי וכסוכן לספר
 על החתמה. זו לי פעם ראשונה לעכר טכילת אש כזאת.
 סאות כדורים חלפו לא רחוק מסני אבל מה אפשר לעשות
 סלחמה זאת סלחמה. הכתה שלי היצה חכרסנית מאוד החברים
 עברו יפה וסחכו אתם פצועים באסץ לב יוצא סן הכלל
 על עצמי איני אוהב לספר הרבה גם אני עשיתי את הסוטל
 עלי לא נרחתי כאשר אסור היה לכרוח פצועים נשאתי גם
 כן ועוד ועוד. עתה אני סתכונן לנוח. הלכנו אתסול
 הרבה קלוסטרים לסעלה ס-10 וישנתי עד עתה כ-6 שעות
 עוד הערב עלינו לנוע דרוסה לבטיס. מה לספר עוד?
 קבלו אותי יפה אצל כץ ואני מאוד שמח שיש לי הזדמנות
 לספרים. סדוע אינכם כותבים אני סמכה לסכתב סכם.
 מה שמעתי שהפציצו את ראשון ואין לי סושג מה קרה
 אתכם. כחכו כתכו הכל.
 אני כותב לכם כבר סכתב חסיסי ואתם עוד אף סכתב. זה
 לבטרילא בסדר סצדכם.
 לא קל ליהות חייל אבל אין דבר יהיה טוב. כל אחד
 מאתנו היב לעבור תקופה זו.

שלום שלום להתראות

שלכם יצחק.

יצחק אהותי שרה.

ד'ש לאהרון ורדה לאה'לה שרה...
 סדרו ד'ש לכל ה...

שלום רב יקירי

9.5.48

אני נמצא לא רחוק מחרות וגם הייתי אצל רוזה.
אני מרגיש טוב מאוד ביחוד בחפקיד החדש שלי: קצין-חרבות
כיצד מצלצל זה באזניכם. הייתי במפגש חזרה ועבדתי שם
בהוראה מאוד מאוד התקשרתי לאנשים והצטרפתי מאוד על כי
עזבתי אותם אבל לא היחה ברירה. במקום זה לא היה החבר אשר
יארגן את החרבות במקום ונאלצתי אני לבוא הנה. נמצאתכאן
חברה שלמדה אחי בכחה אחת וחיא המליצה עלי כך שהפקוד שלח
אותי הנה.

ראשית עבודתי היחה ארגון מסבה לשבע שנות הפלמ"ח. קדם לכן
קבלתי חפש לכמה שעות. ביום השלישי בערב משעה 5 עד למחרת
ב-7 בבקר וכמובן נסעתי לא למרחק רב לפחה-הקוה.
המסבה היחה ממש נהדרת ובשעה זה היחה לי הצלחה מלאה.
נעשו כאן נסיונות לארגון מסבות והם לא הצליחו. מסבה זו
נערכה בעזרת א.א.ע. מגוש הל-מונד. הללו ספקו עוגות היה
יין השגנו אקורדיון, אני נשאתי ספיץ, מרה מול-מונדדבר
דבר באידיש ואחר היו רקודים עד שעה מאוחרת. גולת הכסבה היחה
היחה המפקד. זה היחה מקוטט בלפידים וביחוד בכחבה אש
7 שנים לפלמ"ח

החברים נהנו מאוד וביחוד הפקוד. עתה עלי לארגן את הלפורדים
במקום ועדין איני יודע כיצד זה יעשה. אני גם כמאמן ומבין כי
אני עיך מאוד ורוצה לישון בערבים. אני מבלה זמני בנעימים
אבל בלא ספוק מעבודתי. החאהבתי באנשים והנני הבר טוב אחס.
על עצמי אין לי מה לטפור. אני מרגיש טוב מאוד אוכל ושמת, רוזה
לי חברים חדשים ומרוצה מעצמי.
מה נשמע אצלכם? ספרו הכל. אני מחגעע אבל איני יודע מתי אהיח
בביח. שלום שלום וכל טוב.
ש"ש לכל החברים. שלכם יצחק.

יקירי!

רק אמסול כתבתי מכתב אליכם או בחר דיוק
 היה זה סכתבון. גם עתה לא אוכל לכתב יותר מאשר
 סכתבון סעין זה. חזרנו "הכיתה" אני סדגיש: בסרכאות
 סטיוול קצר שעסינו.
 מה אומר ומה אמסר בנה כי החקרתני לסקום בו נסצא
 אני עתה עד כי צראה הוא לי ככית שני.
 מכן זו כוחה של אדמת סולדת (צראה העבר כפרוזה
 אבל האסינו לי) שגמא קוסרת אותה אלינו. אין זו
 הרגשתי שלי, הפרטית, האישית. אני בטוח כי כל אחד
 ואחד סאתנו כל חבר וחבר טוהב כל קטע ארץ, חדר לו
 וסוכן להגן עליו. הנה כי השתסחתי כסעה אכל אני
 סוכרח לדבר כך חיב אני, כך חרגיש אנכי לחלק את
 רבסוחי עם ענד אנשים ואם סי מחלק את רגשותי?
 הן רק לפם אמסר זאת, איני אוהב לדבר על תנאים.
 איש צבא אני ולכל סצב הנני סטתגל, האוכל אזלנו טוב
 טאוד אוכלים כשר לרב עד כדי קוסזיציים לגליים.
 איצכם כותבים לי טאוסה סיעקב ססתחיהו בכלל סהנעשה
 כסושבה. רכשתי לי כאן חברים חרשים. ביחס לעבודתי
 החדשה עדין אין הדבר סטודר עם חרוש הקרבות נוצר
 סצב חדש ביחוד בתנאים שלנו. אני אוהב את החכרה
 ורוצה לעסות לסענם הכל אבל הוצאות שלי "לסיוולים"
 יחד עם כולם ספריעה לי בסקצת. אבל, אני יכול לבלי
 לצאת. אין לי זכות להוציא עצמי סכלל חייל לוחם.
 אתם בודאי זוכרים וסעלים זכרונות על איציקל ועתה
 סדברים בחייל יצחק ובכל זאת כוחי כחיל לא קטן.
 הנה לפני זמן הייתי אחראי בפעולה על כהה, הוהאוסר
 ס.כ. היה בסיון לא קל בשבילי וחוז סטעומת סספר הייתי
 די בסדר. פרטים לא אמסר, לא ידעתי לרכז אש בסידר
 סדויקת, אבל מה שלא יעשה השכל יעשה הזמן, בסיון סלסו
 וסחנך גם יחד, רב טאקטיותי סוסכנות סביב "רוח הצבא"
 אבל הנני חסר אונים בסדור הדבב. אני חושב רבות אל כך
 וסנסה לארגן את הדבר. שלחו לפעמים דבר חשבוע ישנם
 גם ספרים ססוג לא יקר ביותר וגם ספרים די זולים
 סכחינה אוסנותית, הללו ספרים טהוצאנת "הדב" שלחו
 ספר או שנים (אבל לא את הספר "סרנדה" כי אותו קראתי
 ססרו שלום לכלם
 שלכם ולהתראות

מאמר

המשקנים

6.6.44

ע היה שבוע של חוקת "עצמות" וקשות כאחד.
מפרט ופליט מפולין. לא אוכל עכשיו לספר לך
ים ששמענו, דברים אשר החרידו אותנו עד היסוד. עצם
ומענו, עצם אישיותו, עצם דמותו אומרים הרבה.
מפולין, חיי מתחת לאדמה מחוריהן ומבריקות באור נוגה מאד.
וד, עיניו יוצאות לראות! צעיר הוא, אך ברוחו הוא כבר זקן
הנעשות לאחינו, אך הוא אינו יכול לבכות עוד. כמה
מה "זכה" לראות! הוא במקרה נשאר חי בתוך
שתו וילדיו מתו עליו. הוא אדם חי הוא מבקש את
סניגך עליו. אך לא אדם של חברים הרבה יותר טובים
כי נשאר חי. הוא מספר על חברים, והוא הקטן והעלוב, מדוע
ונסארו שמה בגלות. נשכחים. מה דעתכם, האין זה מוזעזע?
חיים (כך הוא פונה אלינו). מה דעתכם: כיצד צריכה צרת הגולה
היתה לנו שיהיה על השאלה: לא אפרט כרגע מה דיברו. זאת עוד
נצד. החינוכי בחיינו. רק קצת מדברי הסיום של רובשוב —
כי זה נהרת בזכרוננו; לא אסור שתישכח, ולו
בלסונו. הגת זהו הרעיון: הגולה — אסור שתישכח, ולו
כנו. הנוער צריך לחיכת שאלה זו, להתחנך על-פיה. זה צריך
כנו כובב ולא לתת לנו מנות. בכל אסיפה, בכל פגישה, בכל
כל שמה עלינו להעלות את זכרה ואת שאלת הגולה. הוא
היו כאלה שאמרו כי אנו יכולנו להיות עם בפולין, אנוכי
זר: החווית היתה יכולה להגיע גם לארץ-ישראל והיטלר
לעשות קלה גם עמנו. כן דיברו חברים על בני-אדם שהפכו
ורף, על גרמנים שהם כחיתו-טרף. ואנוכי אומר יותר: לא
הם האשמים כי כל העמים רשעים — גם האוקראינים,
ג, והרומנים עתרים בטבת. אך עצם שאלתנו היא היותנו מיעוט
קום ומקום. גם בארץ צפוי לנו אותו הגורל אם גם מה נהיה
ראינו את הפרעות בעיראק ובתימן ששם אנו מיעוט. צרת
ל בגולה צריכה להזכיר לנו יום-יום, רגע-רגע, את הפרובלימה
כי שורש הרע הזה הוא היותנו מיעוט.

גם הבוקר היתה שיהיה על אותו נושא עם ברל כצנלסון. הוא דיבר
נט אותם הדברים, אך השיחה התפתחה בכיוון זה, שהנוער הארץ-
רואלי-גולה זרה לו, וכי בכלל אין יידידות והרגשה של חברות בין
עד — אפילו בין המושב והקיבוץ. השיחה נפסקה באמצע מחוסר
ן, אך היא מעוררת מחשבות: מה באמת יש בנו, בנוער, העושה
ותנו זר איש לרעהו?
היו שלום!

בסמינר בחיפה, 7.6.44

דבות רבות הנני מהרהר בבית, בהברה, וחישוב על פנישתי עם הכל. רבות מהשבות האופפות אותי ביחס ליעודי, ורבים החששות: להגך נוער לכסור לחברים, לנוער, את אשר קיבלתי אנוכי? האוכל שהסניף הוא כליך עלוב ומפורד?

השבוע הזה היה לנו שבוע התיחדות עם הגולה — — — עם לפני פליט, אשר סבל מזה שנים ואשר חי הרשים רבים במאורה מתחה מהיאודי זה מי האיש, אדם רזה, צנום, עורו צפוד, עיניו דלוחות מרוב כפי, אלא שאין בנותן לבכות יותר. הוא דיבר אידיש וקשה היה לי להביק, אך הרגשתי היטב כל מלה אשר אמר, כל תמונה אשר תיאר — והכל עמד לנגד עיני על כל הזעות שבהן. אודה ולא אבוש, גם דמעות הנקו את גרונני.

אהאר לך תמונה אחרת אשר זיעזעה אותי ואת כולנו ושמוכרהה לזעזע גם אותך ומוכרהה לזעזע כל אדם ואדם כאשר הוא יהודי. זוהי תמונה האיזמה: .היה זה באחד מחנות-ההסמדה אי-שם בפולין המנואצת, שם במקום ההרג המודרני, במקום שם אין החיים נהשבים למאמה ואשר היי-אדם, שנקמו ושולבו בכל-יך הרבה סבל ודמעות, אהבה וכיסופים, רצון ומרץ, פתיל-חיים מנותק שם במשך שמונה דקות באבציה-הסניקה המפוחים ביותר! שם, במחנה-הדמים והרג ללא-דמים, קרה הדבר, שם נתגלה האדם והנער הגרמני בכל ערוותו ונסמתו הסמאה. ליד אבן אהת שם, במחנה-הדמים זה, עמדו כני נערים גרמנים, בני סר-עטרה, שלויס ומחייכים ולידיהם נמסרים ילדי-ישראל, תינוקות עירובים ללא לבוש, והם, בחיובם ובשלוחם, מריבים את התינוק הרך ומנפצים ראשו אל אותה אבן-הדמים, מסליכים צליל, והוא צלילי ניפח הנעמדת הכן ליד האבן. עם כל ו מומת נספע צליל, צליל הזוכית בנפלה ארצה, צליל הקרש בהינפצו, אך כמעתי בחיי, צליל גולגולת-אדם, גולגולת הרך הגולד — זה לא צליל זה, צליל זה, צליל זה רודף אחרי בכל אשר אפנה, גם בשנתי וגם שבעתי מימי וצליל זה רודף אחרי צליל זה ומוכיר לי חזור והזכר: עוד יש נפש טמאה בעולם, עוד יש רצח מיליונים ללא זיע כל-שהוא! וצליל זה מוכיר לי את כל הזעות בהן חי עמנו ונפשי מזועזעת!

למחרת השיחה עם הפליט היחה לנו שיחה על כך בינינו לבין עצמנו, ושיחה זו אשר קיימת ומנקרת בלבנו פנימה צריכה לשמש ה-גורם החינוכי והבסיס להמשך חיינו בארץ, להמרצת הבניה ולהרגשת החובה כלפי הגולה הנדרסת. את השיחה סיים רובשוב כדברים נרגשים עד מאד ואמר כי אסור לנו, אפילו לרגע, להסיח דעתנו מהגולה ואשר צרה זו היא הטבועה בגורלנו במשך כל זמן קצמנו וכל זמן שאנו מהווים מיעוט, הרי הדבר יופיע תמיד וכל זמן שנחיה מיעוט גם מה בארץ צפוי לנו אותו הגורל. החברים יצאו משיחה זו נרגשים עד למעמקי-הנפש וקשה לחזור לחיים העלויים, גם בצחוקי יש מאותו הצער המכרסם פנימה.

10.8.44

במכתבי זה יש ברצוני להעלות דבר אחר, גם הוא נעלה ואולי נעלה יותר מכל דבר אחר. שמעתי אתמול את "הסליחות" ברדיו ששודרו בשעה 12.15 בלילה מבית-הכנסת בתל-אביב. קשה לתאר במלים את הרגשתי ברגעים הללו, אך הרגשתי כי היו אלה רגעים יפים וחשובים בחיי ואזכרם למשך תקופה ארוכה וכמושכת. אין אני אדוק, אך במסורת אאמין, או, נכת יותר, אני בעד מין מויגה של המסורת עם המציאות בבנין ארץ ועם חדש. אתמול, כששמעתי את קול התחינות, את התפילה, ראייה בדמיני יחד בקול אל משהו נעלם, אל תפיצות-הגולה, שביום אחד קוראים יחד בהנשים היהודים מכל משהו נסתר. קול-החזן הקורע-שחקים הכה בי גלים וגם אנוכי כאילר קראתי יחד עמו: "למה? מדוע ולמה זעקתנו צריכה להישמע כל השנה? מדוע נגזר עלינו, על היהודים, גורל מר כזה, גורל שעוד לא היה כמותו לעם אחר? דמעות נקח בעיני ברגעים הללו.

היה כמותו לעם אחר? דמעות נקח בעיני ברגעים הללו. לא אמשיק. קשה לתאר רגשות כאלה, קשה להעלות עוד פעם אותם המראות ואותן הדמעות שהורידו רבים מבין אחינו ואחזתינו. — — — אנו היהודים הננו עם ודת גם יחד. בכל-אופן עד עכשיו היינו כך, וכך הכירו אותנו כל העמים. על זאת באו משפטי האוטודסה שהגיעונו. הננה עתה, לפי דעתי, מתפתח העולם בכיוון של פריקת עול-שמים. העולם צועד לקראת ביטול האמונה באלהים. כמובן שהתפתחות זו אינה פוסחת גם עלינו היהודים. ובכן, לנוכח ההתנששות זו של שני צדדים קיצוניים — א) עם דת, וב) פריקת עול הדת — מצוה עלינו — וביחוד עלינו, שבצוננו הלאומי הוא גם דתי, למצוא את המויגה!

שיר שכתב יהודה אלימלך לזכרו של יצחק

התרמיל האחרון של יצחק

פעם, בסוף המלחמה, הבאתי מן הנגב אל היקב
את התרמיל האחרון של יצחק מראשון לציון.
כי קו ההגנה על היקב עבר בנגב
ושם נפל. הבאתי את התרמיל אל אביו, יקבן ותיק,
כי אמרו לי לא לבוא אל בית הנשים, אם ואחות,
אלא אל בית הגברים של האב. בסינר גומי
עד הסנטר ובמגפי גומי עד הברכיים
עמד בשצף הזין ובקצף חירו.
הוא קרא לחבריו מפין החביות,
הוא קרא בקול גדול במרתף האפל:
הנה חברו שהיה אתו במותו,
הנה התרמיל האחרון, הנה המגבת
הגדולה שנתנו לו לנגב
מגבת פסים שנתנו לו בצאתו.

הו, יצחק, אתה נפלת בנגב
ואביך בוכה ביקב.
אני זוכר את השיר הטפשי
של אבן גבירול "ככלות ייני תרד
עיני פלגי מים פלגי מים". וכאן
היין לא פלה אף העינים פלו מדמעות.

ובתקרת המרתף דלקו נורות צהבות
בתוך פלובים, כמו נשמות פלואות,
ובחביות הגדולות והאפלולות
התחילה התסיסה ששוב לא תפסק לעולם.

מביט בצילום שחור לבן, ישן ודהוי.
צילום שמתי ביקש שאסרוק עבורו.
הצילום, הסטוריה. חמישים שנה עברו
מאז צולם!

מתי, קובר חבר! עומד ליד קברו הטרי
של אחד מחבריו הקרובים והאהובים.
ללא מילים, מצולמים שלושה קברים.

חמישים שנה עברו. ומתי מתגעגע לחבר.
מתגעגע לאיזיק חבר ילדותו. מתגעגע
לערכיות, לפשטות, לתום, לאחווה כפי
שאני יוכל לראות בתמונה הישנה מלפני
חמישים שנה!
איך כשלו התקוות, וכמה עוד רע יכול
להיות?

מתי כבר ילד גדול, עבר את קו השבעים
והוא עדיין רוצה להיות כמו אז, כשהיה
בן עשרים. בעיניים דומעות הוא חוזר ושואל
למה בכל זאת כך, זה צריך היה להיות?
למה שוב ושוב הוא מצא את עצמו כל
כמה שנים עומד ליד שלושה קברים
טריים, של כמה בחורים צעירים.

כמו אז, כמו בתמונה מלפני חמישים שנה!
יש לי עוד תמונה, קצת פחות ישנה, טיפה
פחות דהויה. היא רק מלפני עשרים וחמש
שנה. שוב שלושה קברים, אבל הפעם
הם לא של החברים! הפעם הם של הילדים!
ילד של מתי ועוד שניים של חברים.

מתי ביקש שאסרוק לו תמונה ישנה
מלפני חמישים שנה!
התמונה לא ישנה מתי! היא רק חירות,
נטולת צבעים, ובתודעה היא גם מתעדכנת
כל כמה שנים. בשלשות, בצורות התמלאה
חלקה בבית קברות!
והתמונות מתי, בשחור לבן, רק הן יחיו לעולם.

תודות

ברצוננו להודות לאנשים שסיעו לנו בעבודת
האיסוף והמחקר על יצחק ארליך זכרונו
לברכה.

האחות שרה גוטרמן.

מר מתי אברוצקי.

הגברת בת-עמי אברוצקי.

מורתנו נחמה חומרי שעזרה רבות.

כמו כן למדנו על מלחמת העצמאות במיוחד

על הקרבות בדרום הארץ.

גילינו אנשים מרתקים ומעניינים אשר חרפו

נפשם להגנת הארץ.

שני קמחי 03-9693680

רותם לוי 03-9662771

מכתבה של אחות יצחק:

איציק אחי האהוב!

האהוב זו ההרגשה המלווה אותי כל השנים. הזיכרון המשמעותי בקשר אליו הוא בהיותו בן 6 כאשר היה אמור לעלות לכיתה א'. הערכה היתה שאינו מוכן עדיין לביה"ס, הוא היה שקט מאוד ולא הרבה בדיבורים. אימי ביקשה פגישה עם מנהל ביה"ס, המורה אדון רחין. הצטרפתי אליה ואל איציק לפגישה ואני זוכרת היטב פגישה זו, את השיחה בינו ובין איציק. התרשמותו היתה חיובית וההחלטה היתה חד משמעית לעלותו לביה"ס ואמנם מתחילה לא הכיב. הוא היה תלמיד מצטיין, רציני עם מחשבה מעמיקה שליוותה אותו כל שנותיו.

אני אחותו שרה נפגעת ברגלי בגיל צעיר והייתי רתוקה למיטה ימים רבים ואיציק היה איתי כל הזמן, עזר לי וליווה אותי לאורך כל הדרך. אירוע חשוב נוסף שמלווה אותי כל השנים הוא הבר- מצווה של איציק. הוא למד את ההפטרה שלו ברצינות ואהבה ואני איתו.

עד היום אני זוכרת ושרה את ההפטרה שלו והיא "נחמו נחמו עמי ואמר אלוהיכם" ואת כל הברכות. טקס הבר- מצווה שהיה בשבת כל כך השפיע עליו שתקופה מסוימת החליט להיות דתי והקפיד על כשרות. אני זוכרת את הערוגה שמאחורי הבית שבה היו נעוצים מזלגות, סכינים וכפיות שאנו בני הבית לא הקפדנו להפריד בין חלב לבשר. כאשר סיים את ביה"ס היסודי התבלט בכשרונותיו והתמדתו בלימודים ורצה להמשיך בתיכון עיוני (בראשון לא היה באותו זמן תיכון היה צורך לנסוע לת"א) אך בגלל המצב בבית לא ניתן למלא את מבוקשו. אני אחותו שרה למדתי באותו עת בסמינר בת"א ולשלוח שני ילדים לא היה באפשרותם של הוריי, ואיציק התחיל ללמוד בביה"ס המקצועי על שם מכס- פיין כדי שיהיה לו מקצוע. בסיומו את לימודיו במכס- פיין עבד תקופה מסוימת בחרטות אך כמובן שלא מצא סיפוק בעבודה זו (אם כי הצטיין בה) וכאשר בעל המפעל הבין לרוחו והציע לו לעבוד בערבים ובימי שישי החל את לימודיו בסמינר למורים בגבעת השלושה, וכמובן בהצטיינות. באותה תקופה התמסר כל כולו, "לנוער העובד היה מדריך בתנועה השתתף בסמינרים והתייחס ברצינות לנעשה בארץ מבחינה פוליטית וחינוכית זאת מצאנו במכתביו וסיכומיו מאותה תקופה. גישתו לכל דבר היתה ברצינות ובמחשבה מעמיקה.

על הקשר הנמוק בנינו לא אשכח!

כאשר למדתי בשביעית החליטו בתנועות הנוער לעזוב את הלימודים ולצאת לעזרת הקיבוצים וההגנה ואני הייתי ביניהם. הורי התנגדו מאוד לצעד זה שלי לא מבחינה רעיונית אלא בגלל הרגל הבעייתיות שלי. באחד מימי שישי כאשר ביום ראשון הייתי אמורה לצאת להכשרה הודעתי להורי הם קיבלו זאת קשה מאוד ואני בעקשנותי עזבתי בטריקת דלת והסתתרת אצל חברה ומי בא לעזרתי אם לא אחי איציק? הוא גילה את המקום בו הייתי, בא אלי, סיפר לי הכל וניסה לשכנע אך אני לא ויתרתי ושילחתיו הביתה עם רשימה של חפצים שהייתי צריכה והוא בגניבה בלי שירגישו אסף את כל החפצים שביקשתי והביא לי אותם. והנה החבר שלי חזר לארץ מאיטליה (שירת בצבא הבריטי) ומי תכנן ועזר לקיים את חתונתנו- איציק. הוא אפילו עזר לי לתפור את ההינומה הלך איתי לקנות את טבעת הנישואים והיה איתי כל הדרך.

אחרי הנישואים שלי בא ליבניאל לכמה ימים ולימד אותי כל מה שצריך לדעת במשק הבית: לתקן ברו, להתקין תקע חשמלי, לתלות מנורה וכהנה וכהנה. וכל זאת אמר כדי שלא תיהי תלויה באף אחד.

הפעם האחרונה שנפגשנו היתה בראשון בבית ההורים. בעלי כבר היה מגויס ובני משה ז"ל היה בבית חולים אחרי פציעה. ניצלתי את ההזדמנות ונסעתי לראשון. שם פגשתי את אחי אהרון שהיה גם הוא מגויס ואיציק שהיה בחופשה. הוא נשלח מהסמינר למחנה "אולגה" ששם קלטו את העולים שבאו והתגייסו ולמד עברית.

לא אשכח את הויכוח הקשה מאוד בין איציק לאחי אהרון אחרי שאיציק הודיע לנו שהוא עוזב את "אולגה" ומתגייס לפלמ"ח. לא די באח אחד בחיל הלוחם? (הוא היה בגבעתי) אמר אהרון. אך דבר לא עזר ולמחרת ביום ראשון התגייס לפלמ"ח.

הורי עוד זכו לראותו פעם בדרכו עם גדודו לנגב. גדודו חנה בראשון כמה שעות, איציק יצר איתם קשר והם באו לראותו חזו היתה הפגישה האחרונה. הוא ירד עם גדודו לנגב לדרך ממנה לא חזר עוד.

יבניאל - אחותו האוהבת.